

กระทู้ถามที่ ๑๑๖๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๙ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ติดตามแผนรับมือหนี้สาธารณะของประเทศ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ตามที่ประเทศไทยเริ่มมีการก่อหนี้สาธารณะอย่างเป็นระบบตั้งแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ในปี ๒๕๐๔ และมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ ตลอดจนวิกฤตโควิด ๑๙ ที่ผ่านมา ส่งผลให้ระดับหนี้สาธารณะของประเทศเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะภายใต้ภาวะดอกเบี้ยสูงทั่วโลก โครงสร้างการคลังที่ขาดดุลต่อเนื่อง และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อันส่งผลต่อศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว ปัจจุบันระดับหนี้สาธารณะของไทยอยู่ในจุดที่น่ากังวล และอาจแตะระดับเพดานหนี้ภายในเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี หากยังไม่มีมาตรการเพิ่มรายได้รัฐ หรือควบคุมรายจ่ายอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจกระทบต่อความสามารถในการใช้นโยบายการคลังเพื่อรองรับวิกฤตในอนาคต และสร้างความกังวลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน นอกจากนี้ หนี้สาธารณะที่ปรับสูงขึ้นเร็วจากการขาดวินัยทางการคลังมักทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่น จนทำให้ต้นทุนการกู้ยืมของรัฐบาลสูงขึ้น เงินทุนไหลออกนอกประเทศ และทำให้เกิดการอ่อนค่าอย่างรุนแรงของค่าเงินได้ในที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงขอเรียนถามว่า

๑. หนี้สาธารณะของไทยมีกี่ประเภท แต่ละประเภทยืดหยุ่นอย่างไร โดยเฉลี่ยปีละเท่าใด และรัฐบาลมีแผนรับมือกับการชำระหนี้สาธารณะแต่ละประเภท หรือไม่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. หนี้สาธารณะย้อนหลัง ๕ ปี มีมูลค่าเท่าใด รัฐบาลต้องจ่ายหนี้ปีละเท่าใด ดอกเบี้ยปีละเท่าใด ขอทราบรายละเอียด

๓. หนี้สาธารณะที่เกิดขึ้นจากโครงการสำคัญของรัฐบาล เช่น โครงการจำนำข้าว โครงการช่วยเหลือประชาชนจากเหตุการณ์โควิด ๑๙ และโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่าน Digital Wallet มีมูลค่าเท่าใด รัฐบาลต้องจ่ายหนี้ปีละเท่าใด ดอกเบี้ยปีละเท่าใด และจะชำระหนี้หมดได้ในปีใด ขอทราบรายละเอียด

๔. รัฐบาลมีนโยบายให้กระทรวงการคลัง มีแผนรับมือกับหนี้สาธารณะที่มีระดับสูงในอนาคต
อีก ๕ ปีข้างหน้าหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด
ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
จตุติ ไกรฤกษ์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ
แบบบัญชีรายชื่อ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๑๖๑ ร.

ของ นายจตุติ ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ แบบบัญชีรายชื่อ
เรื่อง ติดตามแผนรับมือหนี้สาธารณะของประเทศ

ข้าพเจ้า นายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทนนายกรัฐมนตรี
ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง ติดตามแผนรับมือหนี้สาธารณะของประเทศ ของท่านสมาชิกผู้
มีเกียรติ ตามที่ได้รับรายงานจากกระทรวงการคลัง ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

จากข้อมูลของกระทรวงการคลัง โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ รายงานว่า

๑. นิยามหนี้สาธารณะตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ
พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คือหนี้ที่กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
หรือหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่ไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงินธุรกิจบริหารสินทรัพย์
หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ โดยกระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน และหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย

๒. องค์ประกอบของหนี้สาธารณะ ประกอบด้วย

๒.๑ หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง ได้แก่ หนี้เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ หนี้เงินกู้
เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และหนี้เงินกู้ที่รัฐบาลกู้และให้รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐกู้ต่อ

๒.๒ หนี้ที่รัฐบาลกู้เพื่อชดใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบ
สถาบันการเงิน (Financial Institutions Development Fund หรือ FIDF)

๒.๓ หนี้รัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน เช่น หนี้ของการรถไฟแห่งประเทศไทย
และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ และหนี้รัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน เช่น
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และการเคหะแห่งชาติ เป็นต้น

๒.๔ หนี้รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในภาคการเงิน (เฉพาะหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน)
อาทิ หนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อใช้ในโครงการรับจำนำผลิตผล
ทางการเกษตร

๒.๕ หนี้หน่วยงานของรัฐ อาทิ หนี้ของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับ
ประเทศเพื่อนบ้าน (Neighbouring Countries Economic Development Cooperation Agency
(Public Organization) หรือ NEDA) สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง สำนักงานกองทุนอ้อย
และน้ำตาลทราย และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

๓. สถานะหนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๘ มีจำนวน ๑๒,๐๘๐,๘๐๙.๘๗ ล้านบาท
หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔๒ ของ GDP ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบการบริหารหนี้สาธารณะที่กำหนด
ในพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ไม่เกินร้อยละ ๗๐ โดยมีรายละเอียด
ดังนี้

องค์ประกอบของหนี้	ล้านบาท	สัดส่วน %	% GDP
๑. หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง	๑๐,๒๕๕,๒๗๒.๒๘	๘๔.๘๙	๕๔.๖๙
๒. หนี้ที่รัฐบาลกู้เพื่อชดใช้ความเสียหายของ FIDF	๕๒๐,๔๒๗.๐๐	๔.๓๑	๒.๗๗
๓. หนี้รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน	๑,๐๕๔,๕๓๙.๓๐	๘.๗๓	๕.๖๒
๔. หนี้รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในภาคการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน)	๑๖๑,๙๗๙.๖๔	๑.๓๔	๐.๘๗
๕. หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐ	๘๘,๕๙๑.๖๕	๐.๗๓	๐.๔๗
รวม	๑๒,๐๘๐,๘๐๙.๘๗	๑๐๐.๐๐	๖๔.๔๒
GDP	๑๘,๗๕๔,๕๙๑.๘๖		

๓.๑ หนี้สาธารณะคงค้างส่วนใหญ่เป็นหนี้ในประเทศ จำนวน ๑๑,๙๗๒,๘๕๙.๖๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๑๑ ของยอดหนี้สาธารณะคงค้าง และเป็นหนี้ต่างประเทศ จำนวน ๑๐๗,๙๕๐.๒๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๘๙ ของยอดหนี้สาธารณะคงค้าง

๓.๒ หนี้สาธารณะคงค้างจำแนกตามอายุคงเหลือของหนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๗.๒๗ ของยอดหนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ระยะยาว ซึ่งเป็นหนี้ที่จะครบกำหนดชำระเกินกว่า ๑ ปี จำนวน ๑๐,๕๔๒,๗๘๐.๖๐ ล้านบาท และร้อยละ ๑๒.๗๓ ของยอดหนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ระยะสั้น ที่จะครบกำหนดชำระภายใน ๑ ปี จำนวน ๑,๕๓๘,๐๒๙.๒๗ ล้านบาท

๔. สำหรับการชำระหนี้ในแต่ละปี กระทรวงการคลังและรัฐวิสาหกิจได้รับจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ เพื่อนำไปชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยที่ครบกำหนดชำระ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐที่กำหนดให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้อย่างพอเพียง โดยกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ที่ร้อยละ ๓.๕ - ๕.๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และชำระดอกเบี้ยตามที่เกิดขึ้นจริงอย่างครบถ้วน สำหรับหนี้คงค้างที่เหลือกระทรวงการคลัง โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) จะดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อกระจายการชำระหนี้และลดความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน โดยพิจารณาต้นทุนและความเสี่ยงเป็นสำคัญ

๕. กระทรวงการคลังขอเน้นย้ำว่า การกู้เงินของรัฐบาลหรือการก่อหนี้สาธารณะยังคงเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ยกย่องคุณภาพชีวิตของพวกเราทุกคน พร้อมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ กระทรวงการคลังได้ให้ความสำคัญสูงสุดกับการบริหารจัดการหนี้สาธารณะเพื่อสนับสนุนการลงทุนและดำเนินมาตรการทางการคลังภายใต้ต้นทุนและความเสี่ยงที่เหมาะสม รวมทั้งชำระหนี้อย่างเคร่งครัดและครบถ้วนตามกรอบวินัยทางการคลัง

คำตอบข้อที่ ๒

จากข้อมูลของกระทรวงการคลัง โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ รายงานว่า

๑. ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้างย้อนหลัง ๕ ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ มีรายละเอียด ดังนี้

- หนี้สาธารณะคงค้าง ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๗,๘๔๘,๑๕๕.๘๘ ล้านบาท
- หนี้สาธารณะคงค้าง ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙,๓๓๗,๕๕๓.๐๒ ล้านบาท
- หนี้สาธารณะคงค้าง ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐,๓๗๓,๙๓๗.๕๙ ล้านบาท
- หนี้สาธารณะคงค้าง ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๑,๑๓๑,๖๓๔.๒๐ ล้านบาท
- หนี้สาธารณะคงค้าง ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๑๑,๖๒๗,๘๕๓.๕๔ ล้านบาท

๒. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการชำระหนี้ จึงได้มีการกำหนด “กรอบวินัยการชำระหนี้ภาครัฐ” ขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ (มาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง กำหนดสัดส่วนต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑) เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ในแต่ละปี และได้มีการปรับกรอบสัดส่วนดังกล่าวให้เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอโดยปัจจุบันแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑) สัดส่วนงบประมาณเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้ ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓.๕ และไม่เกินร้อยละ ๕.๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และ

๒) สัดส่วนงบประมาณเพื่อชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน ต้องตั้งตามภาระที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีงบประมาณนั้น

ทั้งนี้ การกำหนดกรอบการชำระหนี้ภาครัฐยังให้ความสำคัญกับการชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน จึงมีการกำหนดให้จัดสรรงบประมาณเพื่อการดังกล่าวอย่างครบถ้วนและเพียงพอ

๓. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘ รัฐบาลมีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายภายใต้แผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐเพื่อการชำระหนี้ ประกอบด้วย ๑) ต้นเงิน และ ๒) ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมย้อนหลัง ๕ ปี ดังนี้

ปีงบประมาณ	เงินต้น	ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม	รวม
๒๕๖๓	๕๓,๘๖๗.๔๐	๑๘๒,๙๕๖.๗๓	๒๓๖,๘๒๔.๑๓
๒๕๖๔	๙๙,๐๐๐.๐๐	๑๙๔,๔๕๕.๓๒	๒๙๓,๔๕๕.๓๒
๒๕๖๕	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๙๗,๖๓๑.๔๔	๒๙๗,๖๓๑.๔๔
๒๕๖๖	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๐๖,๖๑๗.๙๖	๓๐๖,๖๑๗.๙๖
๒๕๖๗	๑๑๘,๓๒๐.๐๐	๒๒๘,๐๖๐.๐๗	๓๔๖,๓๘๐.๐๗
๒๕๖๘	๑๕๐,๑๐๐.๐๐	๒๖๐,๑๕๓.๖๗	๔๑๐,๒๕๓.๖๗

หมายเหตุ : ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ มีการใช้เงินคงคลังมาสมทบการชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจำนวน ๑,๘๑๘.๖๒ ล้านบาท ๘,๘๙๘.๐๐ ล้านบาท และ ๓๙,๗๑๙.๐๕ ล้านบาท ตามลำดับ

คำตอบข้อที่ ๓

จากข้อมูลของกระทรวงการคลัง โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ รายงานว่าหนี้สาธารณะที่เกิดขึ้นจากโครงการสำคัญของรัฐบาล อาทิ

๑. โครงการช่วยเหลือเกษตรกร เช่น โครงการจำหน่ายข้าวผลผลิตทางการเกษตร กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีการรายงานยอดหนี้สาธารณะคงค้างที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘ หนี้สาธารณะคงค้างสำหรับโครงการรับจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน คงเหลือรวม ๑๓๔,๘๗๑.๑๒๓ ล้านบาท โดยประมาณการว่า จะสามารถชำระหนี้โครงการดังกล่าวทั้งหมดได้ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๔ ภายใต้สมมติฐานว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อชำระต้นเงินกู้สำหรับโครงการดังกล่าวเฉลี่ยปีละ ๒๓,๐๐๐ ล้านบาท และเพื่อชำระดอกเบี้ยเต็มจำนวนดังเช่นที่ผ่านมา (คงเหลือดอกเบี้ยโครงการเฉลี่ยปีละประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาท)

๒. โครงการช่วยเหลือประชาชนจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ประกอบด้วย

๒.๑ การกู้เงินภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ (พ.ร.ก. กู้เงินโควิด-๑๙) จำนวน ๙๖๑,๒๖๗ ล้านบาท

๒.๒ การกู้เงินภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ (พ.ร.ก. กู้เงินโควิด-๑๙ เพิ่มเติม) จำนวน ๔๘๕,๐๐๐ ล้านบาท

โดยมีหนี้ที่ครบกำหนดในแต่ละปี ซึ่งหากไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ อย่างครบถ้วนเมื่อถึงกำหนดชำระ กระทรวงการคลังจะบริหารจัดการโดยดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวด้วยตราสารหนี้ ที่มีอายุตั้งแต่ระยะสั้นมากจนถึงอายุยาว ๕๐ ปี

ทั้งนี้ ข้อมูลหนี้สาธารณะและภาระหนี้ที่ครบกำหนดมีการเปิดเผยต่อสาธารณชน ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (www.pdmo.go.th) โดยมีการปรับปรุงข้อมูลทุกเดือน

คำตอบข้อที่ ๔

จากข้อมูลของกระทรวงการคลัง โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ รายงานว่า

๑. ในปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ รัฐบาลมีความจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อสนับสนุนมาตรการทางการคลัง การลงทุน ตลอดจนฟื้นฟูเศรษฐกิจภายใต้การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ การกู้เงินกรณี รายจ่ายสูงกว่ารายได้ และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม

จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งส่งผลให้ในระยะต่อมา มีความจำเป็นต้องมีการกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

๒. แม้ว่าภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้คลี่คลายลง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจค่อย ๆ พื้นตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ภายใต้อิทธิพลของผลกระทบจากความท้าทายหลากหลายด้าน จากการดำเนินนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระยะสั้นท่ามกลางสถานการณ์ความเสี่ยงจากความผันผวน ในระบบเศรษฐกิจที่ยังอยู่ในเกณฑ์สูง ประกอบกับการดำเนินการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว เพื่อพัฒนาประเทศอย่างรอบด้านภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ควบคู่กับการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวตามกระแสการเปลี่ยนแปลงที่มีความซับซ้อนมากขึ้นของโลกยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางเทคโนโลยีขั้นสูง การเตรียมความพร้อมรองรับการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super - Aged Society) การทวีความรุนแรงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ของชาติมหาอำนาจ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างเศรษฐกิจและการผลิตสินค้าภาคอุตสาหกรรม

๓. จากการดำเนินนโยบายการคลังทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อรองรับความท้าทายต่าง ๆ ดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้และการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล อันจะก่อให้เกิดภาระทางการคลังที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) ในการดำเนินนโยบายเพื่อตอบสนองต่อวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๔. ในการดำเนินนโยบายการคลังระยะปานกลาง ภาครัฐจึงมุ่งเน้นการฟื้นฟูสภาพทางการคลังให้กลับสู่สถานะที่แข็งแกร่งและยั่งยืนในอนาคต ภายใต้แนวคิด “Restoring” โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการคลัง เพื่อเข้าสู่กระบวนการลดระดับการขาดดุลให้กลับสู่ระดับปกติ (Fiscal Consolidation)

๕. ด้วยเหตุนี้ภายใต้แผนการคลังระยะปานกลางฉบับปัจจุบัน (ปีงบประมาณ ๒๕๖๙ - ๒๕๗๒) ที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ รัฐบาลยังมีความจำเป็นต้องจัดทำงบประมาณแบบขาดดุล เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และมุ่งเน้นการปรับลดขนาดการขาดดุลให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในระยะปานกลาง เพื่อฟื้นฟูสภาพทางการคลังให้กลับสู่สถานะที่แข็งแกร่งและยั่งยืนในอนาคต

๖. ในการนี้ รัฐบาลจะเพิ่มศักยภาพทางการคลัง ทั้งในด้านการเพิ่มรายได้ที่เหมาะสมผ่านการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารการจัดเก็บรายได้ การขยายฐานภาษี ประกอบกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย อย่างคุ้มค่าตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญกับการเพิ่มรายจ่ายลงทุนเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ รวมถึงการพิจารณาลำดับความสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ความครอบคลุมทุกแหล่งเงิน และสอดคล้องกับ

สถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนการบริหารจัดการหนี้สาธารณะอย่างยั่งยืน โดยจะดำเนินการในเชิงรุก และการรักษาวินัยในการชำระหนี้รวมทั้งคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง

๗. จะเห็นได้ว่า การดำเนินการทั้ง ๓ ด้านนั้นจะช่วยลดขนาดการขาดดุลและควบคุมการก่อหนี้สาธารณะให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเพิ่มพื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมด้านต่าง ๆ ของประเทศ พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมในการดำเนินนโยบายเพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระยะต่อไปในอนาคต

๘. แนวโน้มดุลการคลังและการรักษาวินัยทางการคลัง เป็นผลจากการประมาณการการจัดเก็บรายได้ และวงเงินงบประมาณในแต่ละปีภายใต้ประมาณการสถานการณ์คลังระยะปานกลาง

ประมาณการสถานการณ์คลังระยะปานกลาง

ภายใต้แผนการคลังระยะปานกลางฉบับปัจจุบัน (ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ - ๒๕๗๒)

ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑	๒๕๗๒
รายได้รัฐบาลสุทธิ	๒,๘๘๗,๐๐๐	๒,๙๒๐,๖๐๐	๓,๐๘๖,๔๐๐	๓,๒๔๔,๑๐๐	๓,๓๘๙,๗๐๐
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	๓.๒	๑.๒	๖.๐	๔.๘	๔.๕
งบประมาณรายจ่าย	๓,๗๕๒,๗๐๐	๓,๗๘๐,๖๐๐	๓,๘๕๕,๐๐๐	๓,๙๖๖,๐๐๐	๔,๐๙๓,๐๐๐
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	๔.๒	๐.๗	๒.๐	๒.๘	๓.๒
ดุลการคลัง	(๘๖๕,๗๐๐)	(๘๖๐,๐๐๐)	(๗๕๘,๖๐๐)	(๗๒๑,๙๐๐)	(๗๐๓,๓๐๐)
ดุลการคลังต่อ GDP (ตามปีปฏิทิน) (ร้อยละ)	(๔.๔๘)	(๔.๒๘)	(๓.๖๓)	(๓.๓๒)	(๓.๑๐)
หนี้สาธารณะคงค้าง	๑๒,๖๐๕,๘๓๔	๑๓,๔๖๑,๙๖๓	๑๔,๒๔๒,๓๑๒	๑๔,๙๘๓,๐๙๘	๑๕,๖๔๒,๙๒๗
หนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP (ตามปีงบประมาณ) (ร้อยละ)	๖๕.๕๖	๖๗.๓๔	๖๘.๕๒	๖๙.๒๕	๖๙.๓๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP ตามปีปฏิทิน) (ร้อยละ)	๑๙,๓๑๐,๐๐๐	๒๐,๐๘๒,๔๐๐	๒๐,๘๘๕,๗๐๐	๒๑,๗๔๒,๐๐๐	๒๒,๖๗๖,๙๐๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP ตามปีงบประมาณ) (ร้อยละ)	๑๙,๒๒๗,๗๐๐	๑๙,๙๙๑,๐๐๐	๒๐,๗๘๔,๗๐๐	๒๑,๖๓๖,๘๐๐	๒๒,๕๖๗,๒๐๐

หมายเหตุ : อัตราการเพิ่มของประมาณการรายได้รัฐบาลสุทธิ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ เทียบกับผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ในขณะที่อัตราการเพิ่มของวงเงินงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ เทียบกับกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

๙. จะเห็นได้ว่า วงเงินขาดดุลงบประมาณต่อ GDP จะทยอยลดลงจากร้อยละ ๔.๓ ในปี ๒๕๖๘ เป็นร้อยละ ๓.๑ ในปี ๒๕๗๒ ในขณะที่หนี้สาธารณะต่อ GDP ยังคงอยู่ภายใต้เพดานร้อยละ ๗๐ โดยตลอด (ทั้งนี้ คาดว่าในปี ๒๕๗๓ วงเงินขาดดุลงบประมาณต่อ GDP จะลดลงเป็นร้อยละ ๓ และหนี้สาธารณะต่อ GDP จะเริ่มปรับลดลงเป็นครั้งแรก)

๑๐. จากการดำเนินการกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยี่ยวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งจำนวน และตามแผน การบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ที่คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติอนุมัติเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ และตามแผนการคลังระยะปานกลางฉบับปัจจุบัน (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๒) ที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ คาดว่า ในเดือนกันยายน ปี ๒๕๖๘ จะมีสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๖ ซึ่งยังคงมีพื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) เหลืออีกร้อยละ ๔.๔๔ คิดเป็น ๘๕๓,๕๖๘ ล้านบาท ซึ่งยังคงมีพื้นที่ทางการคลังอยู่อย่างเพียงพอ ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังที่ร้อยละ ๗๐ สามารถรองรับกรณีมีความจำเป็นต้องกู้เงินเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนมาตรการทางการคลังการลงทุน ตลอดจนถึงฟื้นฟูเศรษฐกิจ

๑๑. เนื่องจากรัฐบาลยังมีความจำเป็นต้องก่อหนี้ใหม่ การประมาณการว่าจะชำระหนี้แล้วเสร็จเมื่อใด อาจเป็นไปได้ยาก อย่างไรก็ตาม หากการก่อหนี้มีการนำไปลงทุนตามวัตถุประสงค์ก็จะช่วยเพิ่มการเติบโต ทางเศรษฐกิจ (GDP) ได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างพื้นที่ทางการคลังให้มากขึ้น อันเป็นประเด็นที่ควร ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนทางการคลังมากกว่าการทำให้หนี้เป็นศูนย์

๑๒. นอกจากนี้ รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาวินัยทางการคลังโดยเฉพาะวินัย ในการชำระหนี้ ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐจึงได้ปรับเพิ่มกรอบสัดส่วน งบประมาณ เพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐซึ่งรัฐบาลรับภาระ จากเดิม ที่กำหนดให้ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒.๕ แต่ไม่เกินร้อยละ ๔ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓.๕ แต่ไม่เกินร้อยละ ๕ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๗ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๗)